

הערה

Author(s): ד' תמר

Reviewed work(s):

Source: *Zion / ציון*, Vol. (תש"ס), pp. 252-252

Published by: [Historical Society of Israel/](http://www.jstor.org/stable/70047906)

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/70047906>

Accessed: 26/11/2011 14:07

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Historical Society of Israel/ is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Zion /*.

<http://www.jstor.org>

דברי חזן הראש בקהל הקראים בעיר פוניוויז ירה'
זבולון בן חנניה החזן והזקן

Печ. Поневъжскаго Караимс Синагога

יואלו לתן להמוכ"ז⁶ לפי הנפשות
יוסף ש. כהנמן⁷
א. ריקלעס⁸

- 6 המוסר כתב זה.
7 הרב של פוניבז'.
8 היושב־ראש של הקהלה.

הערה למאמר "מסמך תורכי על אברהם די קאשטרו — מנהיג יהודי מצרים במאה הט"ז"

מאת דוד תמר

במאמרו בציון מה (תש"ם), עמ' 158 — 163, כתב חיים גרבר בין השאר: "בשנות ה-30 של המאה הט"ז עלה די קאשטרו לארץ ישראל ותפס מקום חשוב בהנהגת הקהילה של ירושלים. כאשר בנה סולימאן המפואר את חומות ירושלים מילא די קאשטרו את תפקיד מנהל הבנייה" (שם, עמ' 159). גרבר סמך את דבריו על דברי אברהם דוד במאמרו בתרביץ מא (תשל"ב), עמ' 334. נעלמה ממנו רשימתי "שלוש הערות למאמר לסיומה של הנגידות במצרים ולתולדותיו של אברהם די קאשטרו", שנתפרסמה בתרביץ מג (תשל"ד), עמ' 235 — 236. בהערה השנייה שם, הנוגעת לענייננו, כתבתי: "לפיענ"ד אין כל ראיה, שר' אברהם קאשטרו עלה בסוף ימיו לירושלים (שם, עמ' 334 — 336). אמנם גם דוד אינו מסיק זאת בוודאות גמורה אלא על דרך קרוב לוודאי. דבריו של סמברי, 'והוא (סולימאן המפואר) בנה את חומות ירושלים על ידי הנגיד ה' הר' אברהם קאשטרו ז"ל אשר היה במצרים מושל על בית המטבע' אינם מוכיחים אלא זאת, שר"א קאשטרו, שהיה מראשי היהודים במצרים, סייע במקום מושבו לסולטאן, שמשל גם על מצרים". אף הוספתי וכתבתי: "אף דבריו של ר' יוסף אבן ציאח בסוף ספרו 'אבן השם', שנכתבו בירושלים, אין בהם ראיה, שנכתבו לחכם היושב בירושלים... גם עדיין יש לפון בדבר, אם לא בשני יוסף בן שמעון קא עסקינן הכא. כלום הולמים את ר' אברהם קאשטרו השר והנדיב, העסקן בצורכי ציבור ובצורכי המלכות, כינויים ותוארים כגון 'החכם האלהי האמיתי', 'איש אלים קדוש', 'המרבח להרכיץ תורה בישראל' וכיוצא בכך. והלשון 'איש היחס והמעלה... ינצל מכל שרים צרים אשר עליו צרים אין בו כדי להכריע. ועדיין צ"ע" (תרביץ שם, עמ' 235).